

или черквитѣ си отлжченитѣ и заточени Иларионъ, Авксентий и Паисий, съ своитѣ архиерейски права; 3) всички фенерски архиереи, като излишни и виновни, да напустнатъ епархиитѣ си, преди да бѫдатъ позорно изгонени; 4) следъ това нашите архиереи, заедно съ надлежнитѣ представители и патриаршеския замѣстникъ, да избератъ членоветѣ на смѣсената комисия, която да разгледа и реши окончателно въпроси; 5) тази комисия да поиска утвърждение съ правителственъ ферманъ на приетия проектъ, за да бѫде той валиденъ завинаги и навредъ; 6) изпълни ли се всичко това, българи и гърци могатъ задружно да уредятъ всички свои черковни и религиозни въпроси. Но понеже патриаршията е отхвърлила категорично дори по-умѣренитѣ 8 точки, които сѫ спасявали поне формално престижа на патриарха, нищо по-неприемливо за нея не би могло да има отъ предложениета на Селимински, които сѫ собствено опитъ да се унизи патриаршията, като се подчини тя на българския диктатъ.

На страната на Селимински, строго взето, въ Цариградъ можеше да бѫде — между виднитѣ български представители — едничко Чомаковъ. Буенъ и непримирамъ по отношение на патриаршията, той е безусловно лояленъ къмъ правителството, бидейки още отъ Парижъ подъ влиянието на поляцитѣ. Като Селимински, той е врагъ на революционнитѣ заговори и цени като спасителни само културнитѣ придобивки, само народната сплотеностъ въ името на вѣра и миренъ напредъкъ, при благосклонното съдействие на турското правителство. Въ това отношение той е твърде близу по идеи до Г. Кръстовича, другъ идеологъ на българската черковна борба, отъ когото, обаче, се лжчи по въпроса за тактиката къмъ патриаршията. Кръстовичъ, и като искрено вѣрващъ християнинъ (—Чомаковъ е по тая точка напълно еманципиранъ), и като виденъ турски сановникъ, който следва безусловно указанията на правителството, се домогва до извоюване на българска черковна автономия при съгласие на вселенската черква и въ хармония съ волята на другите православни черкви, съ които българитѣ трѣбва да останатъ въ най-добри отношения. Чомаковъ, наопаки, тѣкмо като Селимински, — не иска и да чуе за благоволение на патриаршията, държи да се скъсатъ всѣкакви преговори съ нея, щомъ тѣ носятъ унижения за националната